

NACIONALNA NORMIZACIJA

21. sastanak Tehničkog odbora TO 28, Naftni proizvodi i maziva

21. sastanak TO 28, Naftni proizvodi i maziva održan je 8. studenoga 2005. godine u Hrvatskom zavodu za norme.

Na sjednici su članovima TO 28 podijeljeni novi prijedlozi Nacionalnih dodataka nrHRN EN 228:2005 i nrHRN EN 590:2005 te je otvorena rasprava na temu označivanja uređaja za prodaju goriva.

Prisutni su informirani da je pokrenuta izmjena Pravilnika o utvrđivanju cijena naftnih derivata, NN 59/05 te da je moguća izmjena predloženih naziva za dizelsko gorivo i bezolovni motorni benzin u nacionalnim dodatcima, što će, dakako, u konačnici ovisiti o izmjenama predmetnog pravilnika. Važeći Pravilnik o utvrđivanju cijena naftnih derivata, NN 59/05 definira imena proizvoda s obzirom na količinu ukupnoga sumpora za goriva kojih više neće biti na tržištu Hrvatske od 1. siječnja 2006. Tada će se na tržište plasirati nova niskosumporna goriva.

Nacrte normi nHRN EN 228:2005 i nHRN EN 590:2005 upućeni su u javnu raspravu. Tajništvo TO 28 izradit će nacionalne predgovore za navedene nacрте kako bi se dokumenti kompletirali.

Članovi TO 28 prihvatili su prijedlog za prihvaćanje norma u izvorniku nakon načinjenih manjih korekcija prijevoda naslova predloženih normi.

PRIJEDLOZI ZA PRIHVAĆANJE europskih i međunarodnih norma u izvorniku

ISO 2909

Petroleum products - Calculation of viscosity index from kinematic viscosity (ISO 2909:2002)

Naftni proizvodi - Izračunavanje indeksa viskoznosti iz kinematičke viskoznosti (ISO 2909:2002)

ISO 6618

Petroleum products and lubricants - Determination of acid and base number - Coulour-indicator titration method (ISO 6618:1997)

Naftni proizvodi i maziva - Određivanje kiselnog i baznog broja - Metoda kolorimetrijske titracije (ISO 6618:1997)

EN 14517

Liquid petroleum products - Determination of hydrocarbon types and oxygenates in petrol - Multidimensional gas chromatography method (EN 14517:2004)

Tekući naftni proizvodi - Određivanje tipova ugljikovodika i oksigenata u benzinu - Metoda višedimenzionalne plinske kromatografije (EN 14517:2004)

EN 14331

Liquid petroleum products - Separation and characterisation of fatty acid methyl esters (FAME) from middle distillates - Liquid chromatography (LC)/gas chromatography (GC) method (EN 14331:2004)

Tekući naftni proizvodi - Odvajanje i karakterizacija metilnih estera masnih kiselina (FAME) iz srednjih destilatnih goriva - Metoda tekućinske kromatografije (LC)/plinske kromatografije (GC) (EN 14331:2004)

EN ISO 4267-2

Petroleum and liquid petroleum products - Calculation of oil quantities - Part 2: Dynamic measurement (ISO 4267-2:1988; EN ISO 4267-2:1995)

Nafta i tekući naftni proizvodi - Izračunavanje količina - 2. dio: Dinamičko mjerenje (ISO 4267-2:1988; EN ISO 4267-2:1995)

EN ISO 20847

Petroleum products - Determination of the sulfur content of automotive fuels - Energy-dispersive X-ray fluorescence spectrometry (ISO 20847:2004; EN ISO 20847:2004)

Naftni proizvodi - Određivanje količine sumpora u gorivima za motorna vozila - Energo disperzivna rendgenska fluorescentna spektrometrija (ISO 20847:2004; EN ISO 20847:2004)

Na 21. sastanku članovi odbora informirani su o aktivnostima koje je tajništvo TO 28 poduzelo kako bi se niz europskih norma citiranih u hrvatskoj normi HRN EN 14214:2004 objavile kao hrvatske norme.

Naime, tajništvo TO 28 obratilo se pododboru Tehničkog odbora HZN/TO 34/PO 1 Poljoprivredni i prehrambeni proizvodi; Uljarice, biljna i životinjska ulja i masti sa zamolbom da za potrebe rada TO 28 unutar TO 34 usvoji niz europskih normi kao hrvatskih.

U suradnji sa predsjednicom i članovima pododbora HZN/TO 28/PO 7 Metode ispitivanja značajki kvalitete i uzorkovanje pripremljeni su prijedlozi prijevoda naslova europskih norma koji su prosljeđeni TO 34.

**PRIJEDLOZI ZA PRIHVAĆANJE
europskih norma u izvorniku****EN 14103**

Fat and oil derivatives - Fatty Acid Methyl Esters (FAME) - Determination of ester and linolenic acid methyl ester contents (EN 14103:2003)

Derivati masti i ulja - Metilni esteri masnih kiselina -Određivanje estera i sadržaja metilnih estera linolenske kiseline (EN 14103:2003)

EN 14104

Fat and oil derivatives - Fatty Acid Methyl Esters (FAME) - Determination of acid value (EN 14104:2003)

Derivati masti i ulja - Metilni esteri masnih kiselina - Određivanje kiselinskog broja (EN 14104:2003)

EN 14105

Fat and oil derivatives - Fatty Acid Methyl Esters (FAME) - Determination of free and total glycerol and mono-, di-, triglyceride contents (Reference method) (EN 14105:2003)

Derivati masti i ulja - Metilni esteri masnih kiselina - Određivanje sadržaja slobodnog i ukupnog glicerola sadržaja mono-, di- i triglicerida (referentna metoda) (EN 14105:2003)

EN 14107

Fat and oil derivatives - Fatty Acid Methyl Esters (FAME) - Determination of phosphorus content by inductivity coupled plasma (ICP) emission spectrometry (EN 14107:2003)

Derivati masti i ulja - Metilni esteri masnih kiselina - Određivanje sadržaja fosfora atomskom emisionom spektrometrijom s induktivno spregnutom plazmom (ICP) (EN 14107:2003)

EN 14108

Fat and oil derivatives - Fatty Acid Methyl Esters (FAME) - Determination of sodium content by atomic absorption spectrometry (EN 14108:2003)

Derivati masti i ulja - Metilni esteri masnih kiselina - Određivanje sadržaja natrija atomskom apsorpcijskom spektrometrijom (EN 14108:2003)

EN 14109

Fat and oil derivatives - Fatty Acid Methyl Esters (FAME) - Determination of potassium content by atomic absorption spectrometry (EN 14109:2003)

Derivati masti i ulja - Metilni esteri masnih kiselina - Određivanje sadržaja kalija atomskom apsorpcijskom spektrometrijom (EN 14109:2003)

EN 14110

Fat and oil derivatives - Fatty Acid Methyl Esters (FAME) - Determination of methanol content (EN 14110:2003)

Derivati masti i ulja - Metilni esteri masnih kiselina - Određivanje sadržaja metanola (EN 14110:2003)

EN 14111

Fat and oil derivatives - Fatty Acid Methyl Esters (FAME) - Determination of iodine value (EN 14111:2003)

Derivati masti i ulja - Metilni esteri masnih kiselina - Određivanje jednog broja (EN 14111:2003)

EN 14112

Fat and oil derivatives - Fatty Acid Methyl Esters (FAME) - Determination of oxidation stability (accelerated oxidation test) (EN 14112:2003)

Derivati masti i ulja - Metilni esteri masnih kiselina - Određivanje oksidativne stabilnosti (ubrzani test oksidacije) (EN 14112:2003)

(Objavljeno u službenom glasilu HZN broj 3/2005)

Temeljem Zakona o normizaciji (NN 163/03), hrvatske norme priprema, izdaje i objavljuje Hrvatski zavod za norme, na prijedlog tehničkih odbora. Hrvatske su norme zainteresiranima na raspolaganju u normoteci Hrvatskog zavoda za norme, Ulica grada Vukovara 78.

HZN/TO 28, Naftni proizvodi i maziva

HRN EN ISO 5163:2005

Naftni proizvodi – Određivanje karakteristika lupanja motornih i avionskih goriva – Motorna metoda (ISO 5163:2005; EN ISO 5163:2005)

Petroleum products - Determination of knock characteristics of motor and aviation fuels – Motor method

HRN EN ISO 5164:2005

Naftni proizvodi – Određivanje karakteristika lupanja motornih goriva – Istraživačka metoda (ISO 5164:2005; EN ISO 5164:2005)

Petroleum products - Determination of knock characteristics of motor fuels – research method

Članovi TO 28 ukratko su informirani o novom ustroju i radu HZN-a te su još jednom pozvani da se prijave za članstvo u HZN do 9. prosinca 2005. Novim ustrojem HZN-a članovi TO mogu biti samo pravne i fizičke osobe koje se do naznačenoga roka učlane u HZN kao redoviti članovi.

Na sastanku je dobivena i informacija da HZN radi na izradi dokumenta koji će definirati ustroj i rad tehničkih odbora.

Priredile: Nada Jambrec, Beata Gabrić

15. sastanak Tehničkog odbora TO 506, Materijali, oprema i konstrukcije za industriju nafte, prirodnog plina i geotermalnih voda

15. sastanak TO 506, Materijali, oprema i konstrukcije za industriju nafte, prirodnog plina i geotermalnih voda održan je 25. studenoga 2005. godine u Hrvatskom zavodu za norme.

Privremena ravnateljica Hrvatskog zavoda za norme informirala je članove TO o početku rada nacionalnog normirnog tijela - Hrvatskog zavoda za norme (HZN) kao javne ustanove te naglasila važnost hrvatske normizacije u procesu pristupanja RH u punopravno članstvo EU.

Uz manje korekcije prijedloga prijevoda naslova međunarodnih i europskih normi, članovi TO 506 složili su se da se prihvate kao hrvatske norme u izvorniku.

Nakon dvogodišnjeg rada na prijevodu API Glossary (GOT) i usuglašavanju pojedinih pojmova (oko 4000), potom dostavljanjem cjelovitog teksta zainteresiranim obrazovnim i javnim ustanovama i privrednim subjektima, sa zamolbom davanja stručnih primjedbi te završenom javnom raspravom objavljen je *Englesko-hrvatski terminološki rječnik istraživanja i proizvodnje ležišta ugljikovodika (definicije i kratice)* koji je dostavljen svim članovima TO 506 uz preporuku primjene terminološkog rječnika u radu TO 506 i pri prevođenju europskih i međunarodnih normi na hrvatski jezik.

Još jednom je istaknuta važnost prevođenja norma na hrvatski jezik koje imaju primjenu u industriji i koje mogu biti značajna podloga pri izradi i donošenju podzakonskih tehničkih akata Republike Hrvatske. Tehnički odbor TO 506 intenzivno radi na informiranju privrednih subjekata RH o važnosti hrvatskih normi.

Predsjednik TO 506 svim dosadašnjim kao i sadašnjim članovima odbora čestitao je desetu obljetnicu marljivog rada i zalaganja na donošenju hrvatskih normi kao stručnog doprinosa na putu uključivanja RH u punopravno članstvo EU.

PRIJEDLOZI ZA PRIHVAĆANJE međunarodnih i europskih norma u izvorniku

ISO 6978-2/Cor. 1

Natural gas - Determination of mercury - Part 2: Sampling of mercury by amalgamation on gold/platinum alloy (ISO 6978-2:2003/Cor 1:2004)

Prirodni plin - Određivanje žive - 2. dio: Uzorkovanje žive amalgamiranjem na zlatnu/platinsku žicu (ISO 6978-2:2003/Cor 1:2004)

EN ISO 10426-2/A1

Petroleum and natural gas industries - Cements and materials for well cementing - Part 2: Testing of well cements - Amendment 1: Water-wetting capability testing (ISO 10426-2:2003/A1:2005; EN ISO 10426-2:2003/A1:2005)

Industrija nafte i prirodnog plina - Cementi i materijali za cementaciju bušotine - 2. dio: Ispitivanje bušotinskih cementata - Amandman 1: Ispitivanje stupnja močivosti vodom (ISO 10426-2:2003/A1:2005; EN ISO 10426-2:2003/A1:2005)

EN ISO 13503-1

Petroleum and natural gas industries - Completion fluids and materials - Part 1: Measurement of viscous properties of completion fluids (ISO 13503-1:2003; EN ISO 13503-1:2005)

Industrija nafte i prirodnog plina - Fluidi i materijali za završno opremanje bušotina - 1. dio: Mjerenje svojstva viskoznosti fluida za završno opremanje bušotina (ISO 13503-1:2003; EN ISO 13503-1:2005)

ISO 13533/Cor

Petroleum and natural gas industries - Drilling and production equipment - Drill-through equipment (ISO 13533:2001/Cor :2005)

Industrija nafte i prirodnog plina - Bušača i proizvodna oprema - Oprema kroz koju se buši (ISO 13533:2001/Cor :2005)

ISO 13680/Cor. 1

Petroleum and natural gas industries - Corrosion-resistant alloy seamless tubes for use as casing, tubing and coupling stock - Technical delivery conditions (ISO 13680:2000/Cor 1:2005)

Industrija nafte i prirodnog plina - Bešavne cijevi izrađene od legura otpornih na koroziju, koje se upotrebljavaju kao kesing, tubing i spojnice - Tehnički uvjeti isporuke (ISO 13680:2000/Cor 1:2005)

ISO 13628-8/Cor.1

Petroleum and natural gas industries - Design and operation of subsea production systems - Part 8: Remotely Operated Vehicle (ROV) interfaces on subsea production systems (ISO 13628-8:2002/Cor 1:2005)

Industrija nafte i prirodnog plina - Projektiranje i rad podvodnih proizvodnih sustava - 8. dio: Priklučci na daljinski upravljanim podmornicama (ROV) za podvodne proizvodne sustave (ISO 13628-8:2002/Cor 1:2005)

ISO 13628-10

Petroleum and natural gas industries - Design and operation of subsea production systems - Part 10: Specification for bonded flexible pipe (ISO 13628-10:2005)

Industrija nafte i prirodnog plina - Projektiranje i rad podvodnih proizvodnih sustava - 10. dio: Specifikacija za slojno sastavljene savitljive cijevi (ISO 13628-10:2005)

ISO 14692/Cor. 1

Petroleum and natural gas industries - Glass-reinforced plastics (GRP) piping - Part 2: Qualification and manufacture (ISO 14692-2:2002/Cor 1:2005)

Industrija nafte i prirodnog plina - Stakloplastične cijevi - 2. dio: Određivanje kvalitete i proizvodnja (ISO 14692-2:2002/Cor 1:2005)

ISO 15156-1/Cor. 1

Petroleum and natural gas industries - Materials for use in H₂S-containing environments in oil and gas productions - Part 1: General principles for selection of cracking-resistant materials (ISO 15156-1:2001/Cor 1:2005)

Industrija nafte i prirodnog plina - Materijali za korištenje u okolišu, koji sadrži H₂S u proizvodnji nafte i plina - 1. dio: Opća načela za odabir materijala otpornih na pukotinsku koroziju (ISO 15156-1:2001/Cor 1:2005)

ISO 15156-2/Cor. 1

Petroleum and natural gas industries - Materials for use in H₂S-containing environments in oil and gas productions - Part 2: Cracking-resistant carbon and low alloy steels, and the use of cast irons (ISO 15156-2:2003/Cor 1:2005)

Industrija nafte i prirodnog plina - Materijali za korištenje u okolišu, koji sadrži H₂S u proizvodnji nafte i plina - 2. dio: Nisko legirani i ugljični čelici otporni na pukotinsku koroziju i uporaba željeznog lijeva (ISO 15156-2:2003/Cor 1:2005)

ISO 15156-3/Cor. 2

Petroleum and natural gas industries - Materials for use in H₂S-containing environments in oil and gas productions - Part 3: Cracking-resistant CRAs (corrosion-resistant alloys) and other alloys (ISO 15156-3:2003/Cor 2:2005)

Industrija nafte i prirodnog plina - Materijali za korištenje u okolišu, koji sadrži H₂S u proizvodnji nafte i plina - 3. dio: Legure otporne na pukotinsku koroziju CRAs (legure otporne na koroziju) i druge slitine (ISO 15156-3:2003/Cor 2:2005)

Priredila Nada Jambrec